

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2543)

ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 56 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 37 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1¹ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการแล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำสั่ง

หมวด 1

การยึดและอายัดทรัพย์สิน

ข้อ 3 เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบโดยเร็ว และให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวบันทึกการสั่งยึดไว้

ข้อ 4 ก่อนทำการยึดทรัพย์สิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงเอกสารมอบหมายบัตรประจำตัวและคำสั่งยึดทรัพย์สินต่อเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน ถ้าไม่พบผู้นั้น ให้แสดงต่อผู้ครอบครองหรือบุคคลใน

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117/ตอนที่ 88 ก/หน้า 30/27 กันยายน 2543

ครอบครัวของผู้ครอบครองทรัพย์สิน หากไม่พบบุคคลดังกล่าวให้ดำเนินการยึดโดยให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องที่นั้นมาร่วมเป็นพยานด้วย

ข้อ 5 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการยึดทรัพย์สินได้ทุกวันในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากไม่ดำเนินการทันที ทรัพย์สินนั้น จะสูญหายหรือถูกยกย้าย ให้มีอำนาจดำเนินการยึดทรัพย์สินในเวลาอื่นได้

ข้อ 6 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศการยึดไว้ ณ บริเวณอสังหาริมทรัพย์นั้น และมีหนังสือแจ้งการยึดให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์และเจ้าของรวม หรือผู้มีสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ทราบ หากไม่สามารถแจ้งแก่บุคคลดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการยึดอสังหาริมทรัพย์นั้น และที่ทำการของสำนักงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถนำหนังสือสำคัญสำหรับอสังหาริมทรัพย์มาได้ให้นำหนังสือสำคัญนั้นมาเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงาน

ข้อ 7 การยึดที่ดินที่มีโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ ที่เป็นของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นมีสิทธิรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำผู้เป็นเจ้าของ ผู้มีสิทธิหรือผู้ครอบครองโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ นั้น ให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินนั้นอย่างไร เช่น สิทธิอาศัย สิทธิการเช่า หรือสิทธิเหนือพื้นดิน

ข้อ 8 การยึดโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งรายละเอียดของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตามสมควร

ข้อ 9 การยึดอสังหาริมทรัพย์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งการยึดให้เจ้าของทรัพย์สินและเจ้าของรวม หรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินทราบ ถ้าไม่สามารถแจ้งแก่บุคคลดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ ณ สถานที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น และที่ทำการของสำนักงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กรณียึดอสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์ เช่น เรือกำปั่นหรือเรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพคนอยู่อาศัย เครื่องจักร หรืออากาศยาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้น และให้นายทะเบียนบันทึกการยึดนั้นไว้

ข้อ 10 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบัญชีทรัพย์สินที่ยึด โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ชื่อ ประเภท จำนวน ขนาด น้ำหนัก และสภาพของทรัพย์สิน ตามลำดับหมายเลขไว้และให้แสดงเครื่องหมายไว้ที่ทรัพย์สินนั้นให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แจ้งว่าได้มีการยึดแล้วตามวิธีที่เห็นสมควร

ข้อ 11 เมื่อได้ยึดทรัพย์สินแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดการให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้น หรือผู้ครอบครองหรือบุคคลในครอบครัวของผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นลงลายมือชื่อรับรองบัญชีทรัพย์สินที่ยึดไว้ หากผู้นั้นไม่ยินยอมลงลายมือชื่อ หรือในกรณีที่ไม่มีบุคคลดังกล่าว ให้จัดแจ้งในบัญชีทรัพย์สินที่ยึด และให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องที่นั้นลงลายมือชื่อรับรองแทน

ข้อ 12 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการยึดสังหาริมทรัพย์ใดแล้วไม่สามารถขนย้ายสังหาริมทรัพย์นั้นมาเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงาน หรือสถานที่เก็บรักษาได้ หรือสังหาริมทรัพย์นั้นมีสภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาเก็บรักษา ให้รายงานคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี ยังไม่สั่งการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการยึดนั้นจัดการเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ตามที่เห็นสมควรไปพลางก่อน

ข้อ 13 เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งคำสั่งแก่เจ้าของทรัพย์สิน ผู้มีสิทธิหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น กรณีทรัพย์สินประเภทสิทธิเรียกร้อง ให้แจ้งแก่บุคคลภายนอกซึ่งมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของตามสิทธิเรียกร้องนั้นด้วย

ข้อ 14 ถ้าค่าแห่งทรัพย์สินประเภทสิทธิเรียกร้องที่ได้อายัดไว้นั้น ต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของบุคคลภายนอกเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ให้คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี เรียกให้บุคคลภายนอกนั้นรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นแต่การนั้น

ข้อ 15 คำสั่งอายัดทรัพย์สินนั้น อาจออกได้ไม่ว่าหนี้ของบุคคลภายนอกนั้นจะมีข้อโต้แย้งข้อจำกัด หรือเงื่อนไข หรือไม่

หมวด 2

การประเมินราคาทรัพย์สิน

ข้อ 16 เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย ดำเนินการประเมินราคาทรัพย์สินดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ 17 ในการประเมินราคาทรัพย์สินบางประเภท พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายอาจขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ความชำนาญ เพื่อตรวจสอบประเภท ชนิด และประเมินราคาทรัพย์สิน นั้นได้

ข้อ 18 ในกรณีที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการเห็นว่าราคาทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ประเมินนั้นต่ำหรือสูงเกินไป คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ชี้แจงเหตุผลในการ ประเมิน หรือสั่งให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินนั้นใหม่ได้

ข้อ 19 การประเมินราคาทรัพย์สิน ให้ประเมินตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การประเมินราคาที่ดิน ให้ถือหลักเปรียบเทียบกับราคาตลาดหรือราคาที่ใกล้เคียงกับราคา ตลาดให้มากที่สุด แต่ต้องไม่ต่ำกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินที่ใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

(2) การประเมินราคาโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง

(ก) อาคารที่ก่อสร้างใหม่ ให้ถือหลักการถอดแบบคำนวณตามวิธีการของการก่อสร้าง

(ข) อาคารที่ใช้งานแล้ว ให้คำนวณตามตารางสำเร็จของทางราชการ

(3) การประเมินราคาทรัพย์สินอื่น ๆ

(ก) ทรัพย์สินใหม่ ให้ถือราคาตลาดเป็นเกณฑ์การประเมิน

(ข) ทรัพย์สินเก่า ให้ถือตามราคาตลาดหักด้วยค่าเสื่อมราคาตามสภาพความเป็นจริงหรือตาม วิธีการอื่นที่กำหนดไว้

(ค) หุ่นในตลาดหลักทรัพย์ ให้ใช้ราคาซื้อขายครั้งหลังสุด ส่วนหุ่นกู่ให้ใช้ราคาที่ตราไว้และหุ่น ในบริษัทต่าง ๆ ให้ประเมินราคาโดยการประเมินฐานะทางการเงินและการดำเนินงานของบริษัทนั้น

ข้อ 20 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการยึดหรืออายัด และประเมินราคาทรัพย์สินเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งแนบบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรือ อายัดนั้นไปด้วย

ข้อ 21 ค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด และประเมินราคาทรัพย์สินให้ใช้เงินจากงบประมาณ ทั้งนี้ ตามที่เลขาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ 22 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการยึด อายัด ประเมินราคาทรัพย์สิน และรายงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2543

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 56 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้การยึดหรืออายัดทรัพย์สินและการประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัดและการประเมินราคาทรัพย์สินดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้